

Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio
Maa- ja metsätalousministeriö

Lisää luomua –kiertue Porissa 8.1.2013

Hyvä luomuväki,

Kiitokset Pro Luomu ry:lle Lisää luomua -kiertueen järjestämisestä. On tärkeää viestittää viljelijöille ja elintarvikkeiden valmistajille, että luomuruokaa halutaan lisää, jotta kysyntä ja tarjonta kohtaisivat aiempaa paremmin. Kuluttajat haluavat tietää myös Suomessa, mistä heidän ruokansa tulee, kuka sen on tuottanut ja miten. Siihen kotimainen luomuruoka on erinomainen vastaus.

Maa- ja metsätalousministeriö haluaa omalta osaltaan kehittää koko ruokaketjun toimivuutta siten, että kuluttajille on tarjolla turvallisia ja laadukkaita kotimaisia elintarvikkeita, jotka ovat lähellä ja mahdollisimman usein myös luonnonmukaisesti tuotettuja. Oman ruoan tuotannon ja jalostuksen turvaaminen Suomessa on meidän ministeriömme avaintehtäviä.

Euroopan unionin tasolla hiotaan yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevaa CAP-uudistusta. Siinä on meneillään komission esitysten käsittely Euroopan neuvostossa ja parlamentissa. Suomen kannoissa korostetaan erityisesti tukijärjestelmien yksinkertaistamista ja pohjoisten olosuhteiden huomioimista.

Uutena elementtinä EU:n suoriin tukiin tulee vaatimus viherryttämisestä, jota Suomessakin kannatamme, mutta tarvitsemme kansallista liikkumavaraa pohjoisten olosuhteidemme vuoksi sekä hallinnollista yksinkertaisuutta.

Myös EU:n rahoittaman menekinedistämisjärjestelmän uudistus on meneillään. Se olisi luomutoimijoillekin hyvä mahdollisuus luomun näkyvyyden lisäämiseen myös meillä Suomessa.

Uutta maaseudun kehittämisohjelmaa valmistellaan parhaillaan laajan sidosryhmäyhteistyön puitteissa. Ohjelmaan tulee edelleen sisältymään tukea maaseudun pienyritysten kehittämiseen, maatalouden investointeihin sekä alueellisiin ja valtakunnallisiin hankkeisiin. Uuden maaseutuohjelman sisälle on tulossa myös oma, ympäristötuesta erillinen luomutuotannon tuki.

Kaikkien näiden uusien tukitoimien osalta selvitämme mahdollisuuksia kehittää järjestelmiä niin, että ne ottavat nykyistä paremmin huomioon myös luomutuotannon edellytykset ja vaatimukset. Suuri haaste on varmistaa riittävän rahoituksen saanti näihin edistämistöimiin. Juuri nyt teemme töitä, jotta raha riittäisi kaikkien luomusopimusten hyväksymiseen tuotannon kasvaessa.

Lisäksi esitämme komissiolle muutosta maaseudun kehittämisohjelmaan hakemalla mahdollisuutta jatkaa katkolla olevia sopimuksia vuodella.

Ajankohtaista on myös hallituksen lähi- ja luomuruokaohjelmien viimeistely. Hallitus on sitoutunut ohjelmassaan edistämään luomu- ja lähiruoan käyttöä. Maa- ja metsätalousministeriössä tehtiin viime talven aikana pohjatyönä luomuhjelmalle suuntaviivat, jotka löytyvät meidän nettisivuiltamme. Työtä on jatkettu ohjausryhmässä, jossa on mukana seitsemän ministeriön edustus. Muiden ministeriöiden esityksiä ja toimenpiteitä on koottu ohjelmaan, sillä haluamme koko valtioneuvoston mukaan maa- ja metsätalousministeriön johdolla tehtävään työhön. Luomu- ja lähiruoka ovatkin huomenna hallituksen iltakoulussa keskusteltavina. Tarkoitus on sitouttaa kaikki asianosaiset ministeriöt toimimaan luomun edistämiseksi. Myöhemmin keväällä Valtioneuvosto tehnee vielä tarkemmat linjaukset luomu- ja lähiruoan edistämisestä. Tästäkin keskustellaan iltakoulussa huomenna.

Luomuhjelmalla on tarkoitus lisätä luomutuotannon määrää, monipuolistaa kotimaisten luomutuotteiden tarjontaa ja tuoda kuluttajien saataville riittävästi monipuolisia luomutuotteita.

Luomuviljely hyödyttää ympäristöä monella tapaa. Sen keskeisenä tavoitteena on pitää yllä ja edistää luonnon monimuotoisuutta. Ravinteiden kierrätys kuuluu luomutuotannon itsestään selviin periaatteisiin. Kemiallisten torjunta-aineiden käytön välttäminen ja eläinten hyvinvoinnin korostaminen ovat asioita, joita myös kuluttajat arvostavat. Luomussa on selkeät säädöspohjaiset säännöt. Luomumerkki elintarvikepakkauksessa on kuluttajalle tae valvotusta tuotantoketjusta, joka toimii tarkasti määrättyjen periaatteiden mukaisesti.

Lähes kaikkien luomutuotteiden tuotannon kannattavuus on ollut parempi kuin tavanomaisesti tuotettujen. Olen vakuuttunut, että luomu tarjoaa viljelijöille ja elintarvikkeiden valmistajille myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Osa luonnonmukaisesti tuotetuista tuotteista ei valitettavasti koskaan tule markkinoille luomuna. Tästä haaskauksesta on päästävä eroon. Raaka-aineiden keräilyjärjestelmiä ja tuotteiden jakelukanavia on parannettava. Luomun saatavuutta erityisesti ammattikeittiöille ja tukkuliikkeille parantaisi ensi asteen jalostajien lisääntyminen. Näin myös pidemmälle jalostettuja elintarvikkeita alettaisiin saada enemmän markkinoille.

Pienyritysten mahdollisuuksia luomuun siirtymisessä, tuotteidensa myynnissä ja jakelussa on parannettava. Nämä yritykset valmistavat omaleimaisia tuotteita ja monipuolistavat tarjontaa. Uusien jakelukanavien syntyminen on kuluttajien mieleen. Ne myös jättävät entistä suuremman siivun tuotteen hinnasta alkutuottajalle. Lyhyet

toimitusketjut takaavat ruoan tuoreuden, vähentävät haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja lähentävät viljelijää ja kuluttajaa. Julkisella sektorilla olemme Ruotsia todella paljon jäljessä luomutuotteiden hyödyntämisessä joukkoruokailussa. Lyhyillä toimitusketjuilla on monia etuja, joita tulisi nykyistä selvästi enemmän hyödyntää julkisissa hankinnoissa. Tämä koskee myös luomutuotteita, kun hankintoja kilpailutetaan.

Maa- ja metsätalousministeriössä on meneillään myös luomulain uudistus, minkä yhteydessä pohditaan vaihtoehtoja luomuvalvonnan järjestämiselle. Luomutuottajien määrän lisääntyminen lisää myös valvonnan tarvetta. Asettamamme selvitysmies jätti raporttinsa marraskuussa ja työ jatkuu sen pohjalta. Lain on tarkoitus tulla voimaan viimeistään 1.1.2015. Tulemme kevään aikana järjestämään myös suuremman keskustelutilaisuuden luomuvalvonnan osalta, jonne saamme myös edustajia Euroopan komissiosta valottamaan myös laajemmin EU-tason lainsäädännön tulevaisuutta.

Luomutuotteiden, kuten muunkin elintarviketuotannon osalta meidän markkinamme ovat liian pienet. Elintarvikealan kansainvälistymiseen on satsattava, myös luomun osalta. Matkailu voi olla yksi tapa kansainvälistää luomualaa erilaisten viennin edistämiskeinojen rinnalla.

Luomualan parissa työtä tekevien, kuten viljelijöiden yhteenliittymien, järjestöjen, ammattikeittoiden ja elintarvikejalostajien ja kaupan rooli on hyvin merkittävä siinä, että kotimaisesta luomuruoosta voi tulla osa meidän arkipäiväämme. Koko luomuketjun sujuva yhteistyö on menestymisen edellytyksenä

Luomun kehitys näyttää nyt erittäin hyvältä. TSN Gallup teki viime keväänä pyynnöstämme selvityksen luomutuotannon kehitysnäkymistä. Kyselytutkimuksen mukaan viljelijät ovat hyvin kiinnostuneita siirtymään luomutuotantoon. Esteitäkin kartoitettiin ja niitä yritämme raivata. Jos puolet kiinnostustaan luomuun ilmaisseista viljelijöistä todella siirtyisi luomutuottajiksi, luomupeltoala kasvaisi 17 %:iin peltoalasta. Kansallinen tavoittemme 20 % alasta ei siten olisi kaukana. Suunta on hyvä myös käytännön tasolla. Luomupeltoala on kasvanut 144 600 hehtaarista vuodelta 2006 runsaaseen 205 000 hehtaariin viime vuonna. Luomukotieläinten määrä on noussut lupaavasti viime vuosina. Kun vielä saamme puutarhatuotannon nousuun, lisääntyy tuotevalikoima kuluttajien toiveiden mukaan.

Luomuelintarvikkeita jalostavien yritysten määräkin on hyvässä kasvussa. Niitä on nyt lähes 500.

Myös järjestöt ja muut kehittäjäorganisaatiot tekevät hienoa työtä luomun edistämiseksi. Me rahoitamme tänä vuonna luomu- ja lähiruokaohjelmille varatulla erityisrahalla seitsemää luomualan kehittämishanketta yhteensä 705 000 eurolla. Lisäksi menekinedistämisvaroilla rahoitetaan yhtä luomuhanketta lähes 162 000 eurolla.

Tästä on erittäin hyvä jatkaa yhdessä eteenpäin. Toivotan parhainta menestystä kaikille luomutoimijoille!